

SVALBARD KIRKE

Årsrapport 2015

Innhold

I	Leders beretning	s 3
II	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	s 5
III	Årets aktiviteter og resultater	s 7
IV	Styring og kontroll av virksomheten	s 13
V	Vurdering av framtidsutsikter	s 14
VI	Årsregnskap	s 16

Foto fremside

Sokneprest Helgesen under en klimagudstjeneste ved en taubanebukk i Longyearbyen som et ledd i «Klimapilegrim 2015», juni 2015.

foto Diana Snibsør.

I **Leders beretning**

2015 har vært et utfordrende år for Longyearbyen og for Svalbard Kirke. Vi startet året med et snøskred i Fardalen nær Longyearbyen i januar hvor en ungdom døde. Året sluttet også med et større snøskred rett i forkant av julehøytiden hvor to personer omkom. Dermed ble året rammet inn av to alvorlige hendelser.

I forbindelse med begge hendelsene var Svalbard Kirke aktivt inne i etterarbeidet. Soknepresten gikk inn i Sysselmannens krisestab, og staben ellers deltok i samlinger og minnestunder i kirka. Spesielt etter snøskredet 19. desember deltok kirkens ansatte i flere debriefinger, infomøter, samtaler og la til rette for minnestunder og begravelser både på fastlandet og i Longyearbyen. Kirkens rolle og betydning som et samlingsted og arena for seremonier er viktige når slike ulykker skjer. Det at Longyearbyen er et lite sted og vi som stab også i mange tilfeller kjenner de som forulykkes, gir etterarbeidet et personlig preg som både er godt og vondt å stå i.

Fra medio oktober 2014 til medio januar 2015, var soknepresten utsendt fra kirka som ledsager i et fredsprosjekt på Vestbredden. Prosjektet er en del av Kirkenes Verdensråds (KV) arbeid. Kirkens Nødhjelp monotorerer de norske utsendelsene i prosjektet. Det var en stor påkjenning å stå i dette arbeidet, samtidig som det gav en dyp innsikt i en vanskelig konflikt. Den internasjonale dimensjonen er viktig for Svalbard Kirke. Det engasjement som soknepresten har hatt med seg fra fredsprosjektet har vært med å fargelegge og utfordre det lokale gudstjenesteliv i Longyearbyen og også blitt løftet opp på et nasjonalt plan gjennom media.

I juni fikk soknepresten en oppringing fra Kirkens Nødhjelp med anmodning fra KV's organisasjon i Jerusalem (EAPPI) om å bidra inn i en akutt krise hvor den palestinske landsbyen Susiya stod i fare for å bli rasert av israelske myndigheter. Sokneprest Helgesen dro igjen til Vestbredden der han brukte ferien og et par uker ekstra som ble bevilget fra biskopen, til sammen 7 uker. I denne perioden var Helgesen teamleder i prosjektet.

Det er en forskjell mellom hendelsene. Mens skredet som rammet Longyearbyen den 19. januar er av det vonde, er det som skjer i en konflikt som på Vestbredden av det onde. Det vonde møter oss i ulykker, i brutte relasjoner, i sykdom, i savn og sorg. Det onde møter oss i hat, urettferdighet, dyrking av sjalusi, egoisme og menneskeskapte ugjerninger. I begge tilfeller finner vi også mye av det gode. Det gode i det vonde så vi klart i samholdet i Longyearbyen i tiden etter skredet.

I september lanserte soknepresten en bok «Fra Vestbredden». Boka er et ledd i et informasjonsarbeid for å sette søkelys på forholdene på Vestbredden.

Som sokneprest på Svalbard har jeg dette året sett tydelig at vi har et etisk ansvar som kirke. De tre store etiske utfordringer for vår tid er: 1. Fattigdom 2. Konflikt og krig 3. Klima. Dette er fokusområder for Svalbard Kirke i vårt internasjonale og lokale arbeid.

I februar lanserte Svalbard Kirke, UNIS og Norsk Polarinstitutt (NP) boka: «Isen smelter. Etikk i Arktis». Boka ble også lansert på engelsk i mai. Boka har flere artikler som retter fokus på alvoret i klimasituasjonen samtidig som den har en klar håpsdimensjon i forhold til at det er mulig å verne om jorden for etterslekten.

Longyearbyen er inne i en vanskelig omstillingstid i forhold til at Store Norske sliter økonomisk og har varslet flere oppsigelser. Dette vil få store konsekvenser for lokalsamfunnet og andre leverandørfirmaer. Det gjenstår å se om lokalsamfunnet og politikere klarer å finne løsninger som bygger fremtidens lokalsamfunn. Fra et kirkelig perspektiv følger vi med i det som skjer og er klar til å bistå hvis noen skulle få personlige problemer ved oppsigelser. Vi ser at antall kirkelige handlinger når det gjelder dåp, vigslor og antall konfirmanter reduseres. Samtidig er kirkens rolle særdeles viktig som en stabil symbolbærer når et samfunn er i krise. Det er gledelig at tross uro og krisetid har antall registrerte besøkende i kirka økt i 2015.

Ordet krise har to betydninger som er viktig å få frem: Fare og mulighet. Det ligger muligheter til å endre samfunnet slik at nye næringer kan vokse frem og samfunnet igjen finner en trygghet for mennesker å leve i. Kirkens rolle er viktig med sin tilstedeværelse uavhengig av konjunkturer og tid. Det gir trygghet inn i samfunnet.

Svalbard Kirke tok initiativ til et samarbeid med Sjømannskirka som resulterte i et besøk fra hovedledelsen, beredskapsledelsen og offshoreprestene. Under dette besøket ble det arrangert et beredskapsseminar for utvalgte personer fra ulike etater i Longyearbyen, samt at det ble holdt et klimakurs. Fokuset på beredskap og sikkerhet er et viktig område for Svalbard Kirke. Ved flere anledninger holder staben interne øvelser med ulike scenarier. Samarbeidet med Sjømannskirka fortsetter i 2016.

Gjennom året har det vært bispevisitas og besøk av flere delegasjoner. I perioder er det en ekstra belastning for staben ved å legge til rette for slike besøk. Dette arbeidet både krever og gir energi.

Det er et stort fokus på Svalbard Kirke via norsk og internasjonal presse. Soknepresten er dermed et talerør hvor de tre etiske hovedutfordringene kan formidles til et større publikum sammen med inntrykk fra livet på Svalbard.

Undertegnede har vært med på to bokutgivelser i 2015. Det er viktig å si at mye av arbeidet med skriving og tenkning rundt prosjektene foregår utenfor arbeidstid. Det ligger ingen personlig økonomisk rikdom i slike prosjekter, heller motsatt. Slike prosjekter er likevel viktige for verdisatsingen og synligheten til Svalbard Kirke.

Longyearbyen 16.02.2016

Leif Magne Helgesen
Sokneprest

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Svalbard Kirke er verdens nordligste kirke. Den er en del av Tromsø Domprosti og Nord-Hålogaland bispedømme. Økonomisk får den sin tildeling gjennom kapittel 1 i Svalbardsbudsjettet. Svalbard Kirke er slik sett organisert under Polaravdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet. Polaravdelingen har delegert den daglige oppfølging til Kirkeavdelingen i Kulturdepartementet. Selve bygget Svalbard Kirke er eid av Statsbygg. Statsbygg står for vedlikehold og teknisk tilsyn. Bygget har blitt oppgradert i henhold til universell utforming de siste to år.

Det er vanskelig å tallfeste alle sider av et kirkelig arbeid. De fleste samtaler er uoffisielle samtaler i det offentlige rom. Spesielt ser vi dette i etterkant av kriser hvor det er flere viktige samtaler som foregår mellom staben og byens befolkning på andre arenaer enn i selve kirka.

Årstall	Antall besøkende
2009	13 123
2010	17 705
2011	14 453
2012	19 895
2013	25 291
2014	26 066
2015	30 721

Svalbard Kirke er åpen hele døgnet og gir dermed et godt tilbud til turister og fastboende. Utfordringen er å få til en registrering av besøkende. Siden vi i 2009 begynte å telle har vi hatt en stor øking i besøkende. Spesielt er det gledelig at antall besøkende øker i det som ansees å være en usikker tid for Longyearbyen. Antagelig vil nedgangen og oppsigelser øke i løpet av 2016. Tallene vil derfor kunne variere mer for kommende år.

Svalbard hadde 2667 registrerte bosatte pr.1. juli 2015. 2189 av disse bodde i de norske bosettingene. Antall innbyggere var stabilt første halvår av 2015. Nedbemanningen i Store Norske vil antagelig først gjøre seg gjeldende i løpet av siste halvår og i 2016.

Den største gruppen av bosatte er mellom 20 – 44 år; i alt 1134. Det er 429 under 19 år, 588 mellom 45 – 66 år, og 38 over 67 år. Kirkelig sett, har vi derfor ikke et eldrearbeid på Svalbard, men et større fokus på yngre familier, barn og unge.

Den største endringen i første halvår av 2015 var at antall nordmenn sank med 47, mens antall utlendinger økte med 51. Andelen utlendinger i de norske bosettingene er oppe i 25 %. Det gir oss en pekepinn på en utvikling hvor det blir viktig å styrke den norske tilstedeværelsen. Tallene viser at 25% ikke er medlemmer av Den norske kirke, i tillegg til de som av ulike grunner er utmeldt av kirken. Svalbard Kirke er en åpen folkekirke. I det daglige arbeidet skiller vi ikke mellom medlemmer eller ikke.

Likevel gir det en utfordring i hvordan vi møter mennesker fra andre kirker og kulturer. Samarbeidet med den katolske og den ortodokse kirke er derfor viktig.

Statistikk for kirkelige handlinger

	2015	2014	2013	2012
Forordnede gudstjenester	53	50	53	52
Fremmøte	3 206	3 252	3 195	3 009
Gj.snitt pr. gudstjeneste	60	65	60	58
Antall nattverdsgjester	1 946	1 710	1 830	1 817
Antall døpte	4	10	20	16
Antall konfirmanter	9	18	15	13
Antall vigslar	6	12	4	6
Antall minnestunder	5	5	7	8
Antall andre gudstjenester	63	54	58	57
Antall kulturarrangement	22	26	31	25
Ofringer (i kroner)	124 167	85 478	106 554	89 168
Totalt fremmøte	7 106	7 244	7 661	6 667

Antall fremmøtte på gudstjenester har en liten nedgang fra året før. Likevel ligger det forholdsvis høyt og gjenspeiler at mange har en sterk tilknytting til kirka. Spesielt ser vi kirkens viktige rolle i store høytider og ved større hendelser i lokalsamfunnet.

Antall kulturarrangementer har økt kraftig de siste årene. Dette er i tråd med Svalbard Kirkes og Den norske kirkes satsing på kultur.

Det blir tatt inn ofringer på de fleste forordnede gudstjenester. I dagens samfunn er det mange som ikke har kontanter på seg. Fra juni fikk vi til en ordning hvor det er mulig å gi en ofring via en betalingsterminal etter gudstjenesten. Det har vært medvirkende til at vi i 2015 har en god økning på ofringene utover året. Alle ofringer går til utvalgte organisasjoner som jobber i Norge eller internasjonalt. Pengene som samles inn er derfor et viktig bidrag fra Longyearbyen inn i nasjonalt og internasjonalt humanitært arbeid.

I tillegg til selve ofringene på gudstjenestene, deltar våre konfirmanter og speidere på Kirkens Nødhjelps fasteaksjon i forkant av påske. Summen på denne innsamling ligger i overkant av kr. 40.000 hvert år.

Svalbard kirkeråd

Svalbard Kirkeråd utfører et frivillig arbeid som sogneprestens rådgivende organ. Rådet har i 2015 behandlet 27 saker på 5 møter i tillegg til årsmøtet.

Kirkerådet har uttalt seg i flere saker, blant annet i forbindelse med en rapport angående sikkerhets- og risikovurdering av alle kirkens verdigjenstander og inventar, utført av Svalbard Museum. Rådet uttalte seg i forbindelse med innkjøp av nytt orgel og var aktivt med under Bispevisitasen i september.

Svalbard Kirke betaler reiseutgiftene til både den katolske og den ortodokse presten. Med 25% utenlandske i de norske bosetningene, er det et viktig anliggende både for Longyearbyen og andre bosetninger at vi opprettholder tett samarbeid med den katolske og den ortodokse kirke.

Diakoni

Den diakonale tenkningen i Svalbard Kirkes arbeid, tar utgangspunkt i diakoniplanen fra 2009 og viser satsingsområder både for stab og frivillige. Planen revideres i 2016.

Kirken deltar på ulike arenaer med omsorg og omtanke, våken og åpen for nye satsingsområder og møter med mennesker. Miljø, klima og globale perspektiv er med i tenkningsgrunnlaget og skaper engasjement og opplevelse av lokal og global tilhørighet.

Kompetanseutvikling i sorg- og krisereaksjoner har vist seg å være viktig og nyttig satsing slik at vi er forberedt den dagen krisen skulle oppstå. Svalbard Kirke er en del av Lokalstyrets psykososiale kriseteam. Kirken er pårørendesenteret og et sentralt møtested når krisen oppstår, både som samtalepartnere og rådgivere i møte med de berørte og i kontakt med pressen.

Svalbard Kirke har et godt samarbeid med Sysselmann, Longyearbyen Sykehus og Longyearbyen Lokalstyre. Disse relasjonene og det tverretatlige samarbeidet er viktig for å ivareta ulike utfordringer og dele vår kompetanse i lokalsamfunnet.

Samtaletilbud gis av soknepresten og diakoniarbeideren, både sammen og separat. Oppfølging av samtaler og personer skjer fortløpende.

Diakoniarbeider Torunn Sørensen hospiterte en uke i Tromsø domkirke i oktober. Det er viktig for staben å hente inspirasjon og faglig påfyll, samt å ha kontakt med kollegaer.

Frivillige

Svalbard Kirke fokuserer på frivillighet både i det praktiske, miljøskapende arbeidet i kirken og i forbindelse med ulike arrangement. Frivillige er medhjelpere i gudstjenestene og er aktivt tilstede ved større kriser. Flere trådte støttende til under skredulykken i desember, da kirkens peisestue var et møtested for de sørgende og etterlatte.

Under TV-aksjon 2015 til Regnskogfondet, var Svalbard Kirkeråds formann leder for den lokale aksjonen. Konfirmanter og flere frivillige deltok i forkant av selve aksjonsdagen med loddsalg og på flere lokale arrangement.

I 2015 var det 55 personer som gjorde frivillig innsats i Svalbard kirke.

Kirkens speidergruppe drives av 3 frivillige. Foreldrene er aktive og bistår i noen av aktivitetene. Svalbard Kirkeråd utfører et frivillig oppdrag som sokneprestens rådgivende organ og deltar også i flere sammenhenger.

Det praktiske rundt den ukentlige konfirmantlunsjen utføres av en frivillig.

En av utfordringene i frivillighetsarbeidet er den stadige utskiftningen i befolkningen som innebærer uforutsigbarhet i stabilitet og kontinuitet.

Svalbard Kirkes speidergruppe

Svalbard Kirkes speidergruppe er tilsluttet KFUK/KFUM-speiderne. Dette er et lavterskeltilbud og representerer et forebyggende og holdningsskapende arbeid blant barn og unge. Tilbudet er med på å gi bredde i denne aldersgruppen med fokus på samhold, nærhet og mestring av naturen på Svalbard. En tilleggseffekt er ledertrening til barn og unge.

Gruppen har tre frivillige voksenledere med lang erfaring fra KFUK/KFUM-speiderarbeid. Det har vært møter jevnlig annenhver uke gjennom 2015. Fra 3. trinn og oppover har 5 – 6 småspeidere deltatt. Møtene holdes i og utenfor kirken og noen ganger benyttes også annekset.

6 speidere og 2 ledere deltok på kretsmanøver i samarbeid med KFUK/KFUM-speiderne i Troms krets, juni 2015. Deltagelsen var viktig både som motivasjon og for opplevelsen av å være en del av en stor speiderbevegelse, tilhørigheten til kretsen og forbundet.

Trosopplæring

Høsten 2010 ble det utformet en egen trosopplæringsplan for Svalbard Kirke. Denne planen er i kontinuerlig utvikling og den er et viktig dokument i arbeidet med barn og unge i Longyearbyen. En større revidering og utforming av ny plan startet høsten 2015. Kirkemusiker/kateket står for dette arbeid i samarbeid med mentor Ørnulf Elseth.

Kirkemusiker/kateket Jovna Zakharias Dunfjell deltok på trosopplæringskonferansen på Lillestrøm i november.

Statistikk oppmøte kontinuerlige tiltak

Aktivitet	Møter		Frammøte		Snitt	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Polargospel	33	32	418	352	13	11
Speidere	18	16	137	90	8	6
Konfirmanter	20	32	162	461	8	14
Babysang	29	40	272	475	9	12

Polargospel

Polargospel er et kortilbud til barn fra 3. klasse og oppover. Koret har i første halvdel av 2015 bestått av 11 medlemmer.

Høsten 2015 fikk koret ny ledergruppe bestående av to frivillige og vår kirkemusiker. Mange nye medlemmer strømmet til og ved utgangen av 2015 bestod Polargospel av 25 barn.

Polargospel deltar jevnlig på egne og eksterne arrangementer. I 2015 deltok Polargospel på alle familiegudstjenestene, under julemarkeringen i Barentsburg, under solfestmarkeringen, 17. mai, julekonsert i kirka, på julaftensgudstjeneste, juletur til Ny-Ålesund og på juletreffest.

Konfirmantarbeidet

13 konfirmanter fulgte undervisningen og 11 ble konfirmert palmesøndag 2015. To konfirmerte seg på fastlandet. Forberedelsene går over to semesteret. Høsten 2015 har syv konfirmanter fulgt undervisningen.

Forberedelsene er lagt opp som ukentlige samlinger hvor konfirmantene hentes fra skolen, spiser et enkelt måltid med staben og har undervisning i kirkerommet. Undervisningen følger års- og semester-planer. I tillegg til dette deltar konfirmantene i TV aksjons innsamling i oktober og i Kirken Nødhjelps fasteaksjon før påske.

Konfirmantene deltar på minst åtte gudstjenester i konfirmanttiden. De deltar som minestranter på to av disse, en på høsten og en på våren.

Konfirmantene hadde i januar en langhelg i Oslo hvor de besøkte flere diakonale og kulturelle institusjoner som Kirkens Bymisjon, Nobels fredssenter og Oslo domkirke.

Babysang

Hver torsdag formiddag møtes foreldre med deres barn fra 3 måneders alder – 1 år i peisestua til lunsj og babysang. Alle døpte blir invitert med på babysang under dåpssamtalen. I tillegg får foreldre høre om tiltaket via helsestasjonen og på folkemunne i byen.

Samarbeid med skole og barnehager

Samarbeidet med Longyearbyen skole er sentralt for Svalbard Kirke. Det fungerer godt både ved enkelthendelser og mer faste gjøremål.

Før jul var det skolegudstjenester for barneskoletrinnet og ungdoms- og videregående trinnet. 154 elever deltok på gudstjenesten for barneskoletrinnet og 105 elever deltok på gudstjenesten for ungdoms- og videregående trinnet, som for øvrig ble flyttet til skolen på grunn av dårlig vær. Kirka hadde også den årlige julelunsjen for lærerne etter siste gudstjeneste. 45 lærere deltok på denne.

Kontakten har vært god også med barnehagene. Både i forkant av påske og jul holdt kateketen og diakoniarbeideren påskevandring/ adventsstunder i de barnehagene - til sammen 12 samlinger. I tillegg ble det holdt julegudstjeneste for barnehagene hvor 54 barn og voksne deltok.

Kirkens stab arrangerte et julespill/julevandring for barnehagene i desember. Svalbard kirke har fått produsert en rekke kostymer i Betlehems-stil. 110 barn og voksne ble tatt med på en reise tilbake i tid til Jesu fødsel. Barn og voksne deltok aktivt som gjeter, vismenn, Maria og Josef og engler.

Barnehagene har ved flere anledninger også brukt kirka til å møte kirkas bygg, dets tro og tradisjoner samt spise nistepakken her.

Frivillig musikalsk deltakelse i gudstjenester og kirkelige handlinger

Det har vært fokus på å bruke frivillige på musikalske uttrykk under gudstjenestene. Blant annet har flere konfirmanter bidratt musikalsk på ulike gudstjenester. Høsten 2015 var ny kirkemusiker på plass og han har brukt den første tiden på å gjøre seg kjent med musikkmiljøet i byen. Ved fravær av vår kirkemusiker/kateket har en fra Longyearbyen vikariert på gudstjenestene.

Kultur

Kultur har vært et satsingsområde for Den norske Kirke og for Svalbard kirke de siste årene. Lokalt har det vært en stor øking av kulturbegivenheter i Svalbard Kirke fra ett arrangement i 2005 til 22 i 2015. Det er et godt etablert samarbeid med Blues- og Jazzfestivalen, Kunstpausen og Solfestuka. I tillegg arrangeres det ulike egne konserter og temamøter i kirka.

Under Polarjazz 2015 urfremførte Svalbard Kirkes Trio en egenskrevet messe: «Salmer over frossen jord». Lokale og nasjonale musikere bidro i bandet. Trioen består av sokneprest Helgesen, diakonarbeider Sørensen og tidligere kirkemusiker/kateket Rotevatn. Trioen har inngått et samarbeid med Erik Hillestad og Kirkelig Kulturverksted. Planen er å spille inn messen i Gruve 3 i april 2016. Dette vil være et løft for kultursatsingen i Svalbard Kirke samtidig som det løfter musikere og synligheten av kulturminner med et nært samarbeid med Store Norske.

På gudstjenester har vi videreført arbeidet ved å bruke ungdom og andre som frivillige musikalske bidragsytere. Dette er med på å løfte de kirkelige handlingene og gir delt eierskap til det som skjer i kirka og bygger nettverk i og rundt kirka.

Det er flere kor og grupper som har sine øvelser i Svalbard Kirke: Longyearbyen Blandakor, Polargospel, kvartetten «Fire Stemmer» og Svalbard Kirkes Trio. I tillegg har Store Norske Mandskor og noen blåsergrupper ved ulike anledninger øvd og sunget/spilt i kirka.

Salmekonserten «Salmer i polarnatten» har blitt et godt besøkt fast innslag under Kunstpausen. Sammen med julekonserten i desember løfter det de lokale kulturuttrykkene.

Klima

Som verdens nordligste kirke har Svalbard Kirke et eget ansvar for å sette søkelyset på klimasituasjonen. Dette temaet ble løftet frem første gang som en del av kirkens femtiårsmarkering i 2008. Da ble det etablert et godt samarbeid med UNIS, Norsk Polarinstitutt og Kirkelig utdanningssenter i nord (KUN). Dette samarbeidet har fortsatt og resulterte blant annet i boka «Isen smelter. Etikk i Arktis» som ble utgitt på norsk i februar 2015 og på engelsk i mai 2015 på Fagbokforlaget. Ved boka løftes etikk inn i det akademiske og forskningsmiljøet på Svalbard. Boka løfter også en tenkning som er viktig i et større perspektiv. Sokneprest Helgesen var redaktør og initiativtaker til prosjektet. UNIS stod for den største økonomiske støtten til prosjektet.

Klimasituasjonen og det sårbare Arktis er et fokus som vi løfter frem både i konfirmantarbeid, gudstjenester og i temamøter. Temaet berøres også i intervjuer med nasjonal og internasjonal presse.

Svalbard Kirke besøkes av ulike delegasjoner. Blant annet arrangerte Svalbard Kirke et dagskurs rundt klima både under besøk fra Sjømannskirken og fra de nordiske kirkerådsdirektørene, samt at det var et fokus under bispevisitasen.

Presse

Det er et stort fokus på Svalbard Kirke fra både nasjonal og internasjonal presse. Soknepresten har gjort rundt 50 intervjuer i løpet av året. Disse mediene har gjort intervjuer med ansatte i Svalbard Kirke:

Svalbardposten, Vårt Land, Dagens Næringsliv, Aftenposten, A-magasinet, Time Life Magazine TV, Stavanger Aftenblad, fransk TV, avisa Blick fra Sveits, NRK, Nordlys, finsk avis, russisk tidsskrift, belgisk avis, italienske RAI, freelancere fra Belgia og Tyskland, BBC, TV i Luxembourg mfl.

Fra oktober 2015 har BBC arbeidet med å lage en serie på ti times programmer fra Longyearbyen. Sokneprest Helgesen er en av flere som blir fulgt tett i denne produksjonen. BBC vil fortsette sin produksjon frem til og med mai 2016. Sendingene vil starte høsten 2016.

Etter snøskredet i Longyearbyen i desember gjorde soknepresten flere intervjuer med NRK, TV2, VG, Svalbardposten, Dagbladet, Stavanger Aftenblad, Vårt Land, Nordlys, BBC, mfl. Det var stor pågang som gav både en mulighet til å være et viktig talerør og gi en stemme inn i en vanskelig situasjon, samtidig som det var en ekstra belastning.

Under sokneprestens opphold på Vestbredden skrev han en fast blogg i Stavanger Aftenblad. Det ble også en større debatt med førstesider og flere innlegg i Svalbardposten, Vårt Land og Stavanger Aftenblad. Dette ble også referert i flere andre norske aviser.

IV Styling og kontroll av virksomheten

Planarbeid er viktig både i utarbeidelse av nye dokumenter og i bevisstgjøring og fornyelse av allerede eksisterende dokumenter. Både nytilsatte og vikarer får en mappe og en gjennomgang av hvilke planer som gjelder slik at de skal være mest mulig forberedt på sine oppgaver. Planarbeidet er både en forebygging og hjelp til mestring av den enkeltes oppgaver.

- Etiske retningslinjer ble utarbeidet i 2013. Skal revideres i 2016.
- Våpeninstruks gjeldende fra 2013. Skal revideres i 2016.
- Trosopplæringsplan stammer fra 2009. Den ble revidert i 2013. Planen vil revideres/fornyes i løpet av 2016.
- Diakoniplan ble utarbeidet i 2009. Planen skal revideres i 2016.
- Dokumentet «Risiko- og vesentlighetsvurderinger» blir jevnlig oppdatert og gjennomgått. Kirkens stab har jevnlig skrivebordsøvelser med ulike caser, i tillegg til at staben deltar ved øvelser igangsatt av Sysselmann.
- Lokal grunnordning for hovedgudstjenestene i Svalbard Kirke ble vedtatt av biskopen i januar 2013.
- Virksomhetsplanen for Svalbard Kirke bygger på bispedømmets virksomhetsplan, med noen særegne punkter for Svalbard. Både den lokale diakoniplanen og trosopplæringsplanen er en del av grunnlaget i virksomhetsplanen.
- Høsten 2014 ble det gjennomgått og utformet en «sjekkliste for forebygging av seksuelle krenkelser» etter henstilling fra biskopen i Nord-Hålogaland.
- Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS) for Svalbard vil revideres i løpet av 2016. Dette arbeidet ledes av Sysselmann. Svalbard Kirke deltar i dette arbeidet.
- Svalbard Museum gjorde en jobb for Svalbard Kirke i 2015 ved å dokumentere alle gjenstander i kirka og komme med råd om sikring av disse.

Strategiplan - Hovedmål

Svalbard Kirke tilslutter seg den strategiske plan for Nord-Hålogaland Bispedømme. I hovedsak samsvarer strategiene i Svalbard Kirke med den regionale strategi, med et fokus på Svalbards egenart.

Vi ønsker at Svalbard Kirkes kjerneverdier skal være

- Åpen
- Raus
- Diakonal
- Våken

Satsingsområder

Svalbard Kirke satser på å videreutvikle egenarten som verdens nordligste kirke, med et spesielt fokus på det sårbare livet både blant mennesker og i naturen.

På Svalbard legges det ikke opp til et fokus på samisk og kvensk kirkeliv, slik som bispedømmet gjør i sine satsinger. Det skyldes at det samiske nærværet på øyriket er lite. Likevel feires Samefolkets dag som en naturlig og integrert del av gudstjenesteåret. Vår nye kirkemusiker/kateket sitter på Sametinget og i Samisk kirkeråd. Han gir oss dermed også en viktig dimensjon inn i arbeidet.

Kultur ble løftet fram som en prioritert oppgave fra 2010. Det følger Kirkemøtets prioriteringer for perioden 2009 – 2014 der kirkemusikk og kultur løftes fram. Svalbard Kirke fortsetter dette fokuset også i årene som kommer.

Diakoni er selve hjerteslagene i en kirke. Den diakonale tenkning er blitt mer bevisstgjort i Svalbard Kirke de siste årene. Dette arbeidet vil fortsette.

Gudstjenesten er et sentralt samlingssted. Fra 2014 har vi fokusert mer på involvering av frivillige i forbindelse med gudstjenestene. Dette arbeidet vil fortsette i årene som kommer.

Satsingsområder for Svalbard Kirke:

- Trosopplæring
- Gudstjenesteliv
- Diakoni
- Kultur
- Fokus på klima og miljø

V Vurdering av framtidsutsikter

Den norske kirke er i en prosess i forhold til samspillet med staten. Soknepresten og Svalbard Kirkeråd gav høsten 2014 et høringsnotat hvor vi gav honnør til departementet som løftet fram Svalbard Kirke som en synlig og viktig institusjon i lokalsamfunnet på øygruppen. Hvilke konsekvenser et skille mellom den norske stat og den norske kirke vil få for Svalbard Kirke er fremdeles noe uklart. Håpet er at midlene fremdeles vil bevilges via Svalbardbudsjettet og at midlene øremerkes og kanaliseres gjennom Kirkerådet.

Svalbard Kirke er en del av Tromsø Domprosti i Nord-Hålogaland bispedømme. Slik er Svalbard Kirke en naturlig del av Den norske kirkes struktur og vil være det også i fortsettelsen.

Soknepresten og Svalbard Kirkeråd ser det som tjenlig at bygningen fremdeles vil være statens eiendom og driftes av Statsbygg. Det er en god løsning at dagens leieavtale ikke endres, men at det inngås en leieavtale med Den norske kirke.

Longyearbyen er et lokalsamfunn i endring. Kirken har en viktig funksjon som et lim i samfunnet som er med å skape trygghet. Kulturlivet, som kirken er en del av med

hele sitt virke, er et viktig element for å bygge et bærekraftig lokalsamfunn. Uten satsing på kulturen vil et samfunn forvitte.

Svalbard Kirke har bestilt nytt kirkeorgel, dette i samråd med faglige råd fra bispekontoret. På grunn av det tørre klimaet kjøpes det inn et elektronisk orgel. Det har vært en anbudsrunde. Det nye orgelet betales både gjennom kirkens budsjett og frivillige gaver via Svalbard Kirkeråd. Orgelet kommer på plass våren 2016. Dette vil være et kulturelt og kirkelig løft for Svalbard Kirke og Longyearbyen.

Etter en del utskiftninger i stab de siste årene, spesielt med gjennomtrekk på stillingen kirkemusiker/kateket, ser det ut til at staben har stabilisert seg. Dette gir en ro med tanke på arbeidet fremover.

VI Årsregnskap

Ledelseskommentar årsregnskapet 2015

Formål

Svalbard Kirke er underlagt Kulturdepartementet og er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i hht. kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i hht. bestemmelser om økonomistyring i Staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav i «Virksomhets- og økonomiinstruks for Svalbard Kirke» fastsatt av FAD 31.01.2013.

Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Svalbard Kirkes disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Svalbard Kirke har i 2015 disponert en tildeling på Svalbardbudsjettet kap. 1 post 01 Driftsutgifter på kr. 4.610.448,- (inkl. overføring av ubrukte midler fra 2014 til 2015 med kr. 66.448,-). I tillegg har Svalbard Kirke mottatt belastningsfullmakt på kap. 0841 post 21 Mekling på kr. 10.000,-, jfr. bevilgningsrapporteringen og note A og B.

Mindreutgiften for post 01 Driftsutgifter ble kr. 137.102,- som søkes overført til neste år (jfr. beregninger i note B).

Belastningsfullmakt på kap. 0841 Mekling post 21 har Svalbard Kirke ikke benyttet seg av i 2015.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter utgjør kr. 4.259.130,-.

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter er kr. 1.710.956,-, mot kr. 1.682.135,- i 2014. Antall årsverk er redusert fra 3,00 i 2014 til 2,82 i 2015. Dette skyldes sykefravær i deler av 1. halvår.

Lønnsandelen av driftsutgiftene er på 40 %, som er tilsvarende som i 2014.

Andre utbetalinger til drift utgjør kr. 2.548.174,-, noe som er en økning med kr. 24.188,- i fht. 2014.

Svalbard Kirke har i 2015 foretatt investeringer med kr. 237.216,-. I dette inngår to snøscootere m/utstyr med kr. 181.317,- og delbetaling av nytt orgel med kr. 55.899,-.

Mellomværende med statskassen utgjorde kr. 157.205,- pr. 31.12.2015. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Svalbard Kirke. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2016. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på Svalbard Kirkes nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Longyearbyen 16.februar.2016

Leif Magne Helgesen
Sokneprest

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt

belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015						
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015
8450	Svalbard Kirke	04	Diverse		4 610 448	4 473 346
Sum utgiftsført						4 473 346
						137 102
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse	0	3 795	
Sum inntektsført						3 795
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						
Kapitalkontoer					4 469 551	
60092201	Norges Bank KK /innbetalinger				93 643	
60092202	Norges Bank KK/utbetalinger				-4 563 002	
703887	Endring i mellomværende med statskassen				-192	
Sum rapportert					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
Konto	Tekst	2015		2014	Endring	
6260	Aksjer	0		0	0	
703887	Mellomværende med statskassen	-157 205		-157 013	-192	

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildeling	Samlet tildeling
8450 04	66 448	4 544 000	4 610 448
			0
			0
			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merugift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i iht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merugift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
8450 04		137 102		137 102				137 102	227 200	137 102
*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.										

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter:

Svalbard Kirke har for 2015 mottatt en belastningsfullmakt fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet på kr. 10.000,- på kapittel 0841 Samlivsbrudd og konfliktløsning, post 21. Fullmakten gjelder midler til godtgjøring av meklere. Svalbard Kirke har ikke benyttet seg av denne fullmakten i 2015.

Mulig overførbart beløp:

Svalbard Kirkes ubrukte bevilgning på Svalbardbudsjettet kap. 1 (kapittel/post 845004) er kr. 137.102,-. Da dette beløpet er under grensen på 5 % regnes hele beløpet som mulig overført til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorapporteringen, 31.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	16 000	0
Salgs- og leieinntekter	1	7 000	66 586
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		23 000	66 586
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	1 710 956	1 682 135
Andre utbetalinger til drift	3	2 548 174	2 523 986
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		4 259 130	4 206 121
Netto rapporterte driftsutgifter		4 236 130	4 139 535
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	237 216	183 000
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		237 216	183 000
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		237 216	183 000
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		3 795	4 473
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		0	0
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		3 795	4 473
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		4 469 551	4 318 062
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		0	0
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-157 205	-157 013
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-157 205	-157 013

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	16 000	0
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	16 000	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Eksterne refusjonsinntekter	7 000	6 586
Annen leieinntekt	0	60 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	7 000	66 586
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	23 000	66 586

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	1 748 018	1 659 705
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-70 643	0
Andre ytelser	33 581	22 430
Sum utbetalinger til lønn	1 710 956	1 682 135
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	2,82	3,00

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	1 545 258	1 513 784
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	374 449	437 834
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 454	6 294
Mindre utstyrsanskaffelser	33 826	38 247
Leie av maskiner, inventar og lignende	72 489	48 684
Kjøp av fremmede tjenester	81 631	79 749
Reiser og diett	99 709	114 622
Øvrige driftsutgifter	339 358	284 772
Sum andre utbetalinger til drift	2 548 174	2 523 986

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	237 216	183 000
Sum utbetalt til investeringer	237 216	183 000

<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetalt til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2015	31.12.2014
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2015 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0		
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	-157 205	-157 205	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-157 205	-157 205	0
Sum	-157 205	-157 205	0
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B			

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervesdato	Antall	aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.12.2015								0
* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.								